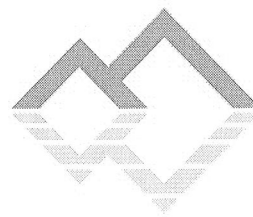

REVISIONSKONTORET

REGION
JÄMTLAND
HÄRJEDALEN

REVISIONSRAPPORT
**GRANSKNING AV
REGIONALA
UTVECKLINGSNÄMNDEN**
Verksamhetsåret 2018

Innehåll

1	INLEDNING/BAKGRUND	3
2	SYFTE, REVISIONSFRÅGA OCH AVGRÄNSNING	3
3	REVISIONSKRITERIER	4
4	METOD	4
5	RESULTAT.....	4
5.1	UPPDRAG OCH STYRNING	4
5.1.1	Verksamhetsplan och budget för 2018	4
5.1.2	Tolkning av fullmäktiges mål och uppdrag	5
5.2	UPPFÖLJNING OCH KONTROLL	5
5.2.1	Intern kontroll.....	5
5.2.2	Uppföljning av ekonomi och verksamhet och beslut om åtgärder.....	6
5.2.3	Måluppfyllelse	7
5.2.4	Delegationsbeslut.....	7
5.2.5	Protokoll och beslutsunderlag	8
5.2.6	Ärendeberedning till fullmäktige	8
5.3	VIDTAGNA ÅTGÄRDER UTIFRÅN REKOMMENDATIONER 2017	8
6	KVALITETSSÄKRING	9
7	ANSVARIGA FÖR GRANSKNINGENS GENOMFÖRANDE	10

1 INLEDNING/BAKGRUND

Regionens revisorer granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionsred all verksamhet som bedrivs inom styrelsen och nämndernas verksamhetsområden. Revisorererna prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ska även se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt.

Regionala utvecklingsnämnden har i uppdrag att ta hand om de regionala utvecklingsfrågorna i samverkan med hela länet vilket inkluderar en rad uppdrag.

2 SYFTE, REVISIONSFRÅGA OCH AVGRÄNSNING

Syfte

Syftet med den grundläggande granskningen är att ge underlag för bedömning av styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisningssystem och rutiner samt måluppfyllelse vad avser Regionala utvecklingsnämnden.

Granskningen omfattar följande frågeställningar/granskningsområden:

Har Regionala utvecklingsnämnden:

- antagit en verksamhetsplan och budget för sin verksamhet?
- tolkat mål och uppdrag från fullmäktige och brutit ned dessa till uppföljningsbara mål?
- bedrivit ett systematiskt arbete med sin interna kontroll avseende såväl riskanalys, verksamhet som ekonomi?
- haft en regelbunden uppföljning och rapportering av ekonomi och verksamhet?
- fattat beslut om åtgärder vid avvikelser i verksamhet och ekonomi?
- nått fastställda mål för verksamhet och ekonomi?
- tillsett att det skett en återrapportering av beslut som fattats på delegation?
- haft tydliga beslutsunderlag och protokoll?
- berett ärenden till fullmäktige i enlighet med nämndens ansvar och regelverk?
- tagit hänsyn till de rekommendationer som revisorererna lämnade vid föregående granskning?

Avgränsning

Granskningen har avgränsats till verksamhetsåret 2018. Nämndens räkenskaper omfattas inte av denna granskning då de granskas i samband med regionens bokslut.

3 REVISIONSKRITERIER

Uppfylls kraven i:

- Kommunallagen (2017:725)
- Reglemente för RUN (RS/2095/2017)
- Regionplan 2018–2020
- Internkontrollreglemente (RS/598/2018)
- Delegationsbestämmelser (RUN/405/2017)
- Regler för planering och uppföljning av Region Jämtland Härjedalens styrmodell (RS/101/2015)
- Lag (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar
- Regional utvecklingsstrategi

4 METOD

Granskningen har utförts genom dokumentstudier och i kommunikation med förvaltningschef, närstöd och nämndens sekreterare.

5 RESULTAT

5.1 UPPDRAG OCH STYRNING

Nämnderna ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Enligt styrmodellen omfattas Region Jämtland Härjedalen, tillsammans med andra aktörer, av mål i länsövergripande strategidokument varav den regionala utvecklingsstrategin uppges vara den viktigaste. Den regionala utvecklingsstrategin beskriver mål med en horisont på 2020 och 2030.

I nämndens uppdrag ingår bl.a. att vara regional kollektivtrafikmyndighet och bevara och tillvarata regionens intressen i ett flertal av regionens företag där bl.a. Länstrafiken AB och Stiftelsen Jamtli ingår.

5.1.1 Verksamhetsplan och budget för 2018

Regionala utvecklingsnämndens verksamhetsplan och uppföljningsplan¹ har fastställts i enlighet med Region Jämtland Härjedalens styrmodell². Av protokollet framgår att planen har expedierats till samtliga områdeschefer och regionfullmäktige.

Nämndens budget för 2018 uppgår till 321,2 mkr, varav 183,8 mkr går till Länstrafiken, 20 mkr till Norrtåg, 18,1 mkr till folkhögskolorna och 57,1 mkr till kulturverksamhet.

Regionala utvecklingsförvaltningens verksamhets- och uppföljningsplan 2018–2020³ har fastställts av regiondirektören och har anmälts till arbetsutskottet under förvaltningschefens rapport⁴.

¹ Dnr: RUN/554/2017 Beslutad enligt protokoll 2017-11-14 § 167

² Regler för planering och uppföljning RS/101/2015 sid 17

³ Dnr: RUN/653/2017

⁴ Fastställd av regiondirektören 2017-12-14, anmäld till Arbetsutskottet 2017-12-05 § 139

Bedömning

- Nämndens plan och budget har antagits i enlighet med styrmodellen.

5.1.2 Tolkning av fullmäktiges mål och uppdrag

Nämnden har genomfört en stor översyn av sina målbeskrivningar under 2018.

I Regionplan 2018–2020 har fullmäktige fastställt 25 strategiska mål för vad som ska genomföras inom område samhälle, medarbetare, patient och verksamhetsresultat.

Nämnden har i sin plan beslutat om 39 framgångsfaktorer utifrån fullmäktiges strategiska mål. Koppling mellan framgångsfaktorer och mål är dock i vissa fall svag t.ex. uttrycks framgångsfaktorerna i termer av ”nära samverka med”, ”verka för” och ”ta fram en plan”.

Nämnden har uppgett att antalet mål och framgångsfaktorer är för många. Ett arbete har därför bedrivits för att reducera, tydliggöra och söka tydlig mätbarhet inför 2019.⁵

I förvaltningens verksamhets- och uppföljningsplan finns inom område samhälle ett antal aktiviteter. Dessa är inte mätbara utan benämns som insatsområden. För område medarbetare och verksamhet gäller de indikatorer som framgår av nämndens plan.

Bedömning

- Nämndens översyn av målbeskrivningar har lett till en förbättring, men vi bedömer att nedbrytningen kan och bör utvecklas ytterligare för att tydliggöra den röda tråden från regionplan till verksamhetsnivå. Framgångsfaktorerna bör vara utformade så att det redovisade utfallet kan ge en vägledning till om fullmäktiges mål har uppnåtts.

5.2 UPPFÖLJNING OCH KONTROLL

5.2.1 Intern kontroll

Nämnden ansvarar för den interna kontrollen inom sina verksamhetsområden och ska årligen fastställa internkontrollplaner för sina ansvarsområden med aktiviteter och åtgärder som ska genomföras.

Förvaltningschef ansvarar för att aktiviteter och åtgärder följs upp och utvärderas. Resultatet av uppföljningen ska rapporteras till nämnden två gånger per år. Nämnden har också rapportskyldighet till regionstyrelsen.⁶

Nämnden fastställde sin internkontrollplan i december 2017⁷ och har följt upp den vid två tillfällen under året⁸.

De risker som i planen fått högst riskpoäng är till sin karaktär externa risker kopplat till EU, regeringen och regionens budget. För tre risker anges flera personer som ansvarig för genomförande (förvaltningen har fyra områdeschefer) och för två av dessa har åtgärdsdatum från föregående år angetts.

Enligt de riktlinjer för intern kontroll som regionstyrelsen fastställt under 2018 ska nämnderna årligen göra en bedömning av om den interna styrningen och kontrollen är tillräcklig. Vi har inte funnit någon sådan bedömning i nämndens bokslut.

⁵ Skriftliga svar på revisorernas frågor vid hearing 2018-09-27

⁶ Reglemente och riktlinje för intern kontroll och styrning Dnr: RS/598/2018

⁷ RUN protokoll 2017-12-19 § 181

⁸ RUN 2018-05-15 § 69 och 2018-11-13 § 172

Bedömning

- Nämndens interna kontroll bedöms i huvudsak ha varit tillräcklig. Internkontrollplanen bör dock utvecklas med datum och ansvariga personer för planerade åtgärder.

5.2.2 Uppföljning av ekonomi och verksamhet och beslut om åtgärder

Av reglemente framgår att nämnden ska följa de regler och riktlinjer som regionstyrelsen fastställer för den ekonomiska förvaltningen.

I "Regler för planering och uppföljning" står att förvaltningschef ansvarar för uppföljning av områdets ekonomi. Dokumentet är dock otydligt när det gäller nämndens uppföljning av månadsrapporter⁹. För månadsrapporter finns inget angivet vad avser förvaltning. För tertial, delårs- och årsbokslut anges att det är resp. ansvarig chef eller nämnd/styrelse.

Det framgår dock att *"Regionala utvecklingsnämndens uppföljning sker i huvudsak genom månadsrapporter, tertialrapport, delårsrapport och årsredovisning samt genom särskilda redovisningar och informationer i enlighet med nämndens verksamhetsplan och uppföljningsplan för året."*

Nämnden har följt upp ekonomin i samband med tertial-, delårs- och årsbokslut och månadsrapport för maj. I övrigt har månadsrapporterna inte följts upp av nämnden. Enligt förvaltningschefen brukar en redovisning av det allmänna ekonomiska läget ingå vid den stående informationspunkten "förvaltningschefens rapport". Detta framgår dock inte av protokoll och handlingar.

Vid delårsuppföljningen i september var prognosen för 2018 års resultat 1,5 mkr. Årets resultat blev slutligen ett överskott på 4,3 mkr.

Vid uppföljning av nämndens framgångsfaktorer i tertialrapporten per april och augusti uppges att "en mycket stor majoritet av målen är genomförda eller under genomförande"¹⁰.

Nämnden har löpande rapporterat om sitt uppdrag och verksamhet vid fullmäktiges sammanträden.

Bedömning

- Nämndens uppföljning av ekonomin kan utvecklas. För att månadsrapporterna ska bli nämndens bör det i protokoll redovisas hur den löpande håller sig informerad om ekonomin och vilka åtgärder informationen eventuellt föranleder.
- Nämndens uppföljning och rapportering av verksamheten har skett löpande. Dock finns risk för att verksamhetsmålen/framgångsfaktorerna inte innebär någon utmaning eftersom en mycket stor majoritet av framgångsfaktorerna redan i april uppgavs vara genomförda eller under genomförande och att det liksom tidigare år finns framgångsfaktorer som vi bedömer redan ingår i nämndens uppdrag.
- Det har inte framkommit något som tyder på brister avseende beslut om åtgärder vid avvikelser.

⁹ I "Regler för planering och uppföljning" anges på sida 17 att nämnden ska följa upp genom månadsrapporter, på sida 24 uppges att endast regionstyrelsen beslutar om månadsrapporter

¹⁰ RUN 2018-05-15 §71 och 2018-09-18 §129 Tertialrapport april 2018 Dnr: RUN/77/2018 Delårsrapport augusti 2018 Dnr: RUN/81/2018

5.2.3 Måluppfyllelse

Nämndens bedömning av uppfyllda mål inom område samhälle är god. Liksom tidigare år är nämndens framgångsfaktorer till sin karaktär inte mätbara utan är formulerade som mer av en uppdragsart t.ex. att verka för, utveckla, samarbeta med osv.

Nytt för 2018 är att nämnden tagit fram indikatorer med koppling till framgångsfaktorerna där ca hälften har ett mätbart värde. För några av framgångsfaktorerna presenteras utfall från 2017 eftersom statistik för 2018 inte hunnits rapporteras.

Några exempel på formuleringar av framgångsfaktorer inom område samhälle som bedömts uppfyllda:

- ta fram kunskapsunderlag och processbeskrivning om regionens arbetsmarknad och utbildningsbehov
- genomföra en kartläggning
- påbörja en process eller påbörja arbetet med
- genomföra planerade åtgärder

Inom område medarbetare finns indikatorn "Handlingsplan för chefer genomförs och följs upp" där målet bedömts som uppfyllt med kommentaren att "handlingsplan är upprättad och ska följas upp".

I delårsbokslutet per augusti redovisades en målavvikelse avseende "Process att ta fram regionalt skogsprogram" då det framkommit att det troligen blir Länsstyrelsen som kommer att ansvara för skrivningen. I årsbokslutet bekräftas att huvudansvaret för uppdraget har flyttats till Länsstyrelsen. Framgångsfaktorn redovisas dock som uppfylld i och med att regionen deltar i styrgruppen.

Bedömning

- I nämndens årsbokslut hävdas att graden av måluppfyllnad i samhällsperspektivet är hög i och med att en hög andel av aktiviteterna är genomförda. Detta skulle i och för sig kunna stämma om det funnits en stark och mätbar koppling mellan mål, framgångsfaktorer och indikatorer. Men då det, enligt vår bedömning, i många fall inte finns någon sådan koppling har vi svårt att bedöma graden av måluppfyllnad.
- Att upprätta och följa upp handlingsplaner kan tyckas självklart och borde inte vara ett mål på nämndnivå. Om uppföljning av en handlingsplan ännu inte skett är det tveksamt om målet bör redovisas som uppfyllt.

5.2.4 Delegationsbeslut

Delegationsbeslut har anmälts vid samtliga ordinarie möten. Nämndens delegationsbestämmelser är utformade att inrymma både nämndens och förvaltningschefens delegationer och förvaltningschefens eventuella vidaredelegation.

Bedömning

- Delegationsbeslut har återrapporterats.

5.2.5 Protokoll och beslutsunderlag

Vid föregående års granskning noterades att nämndens protokoll inte hanterats helt i enlighet med kommunallagen. Ett antal av årets protokoll hade inte anslagits i tid och för ett antal protokoll saknades datum för justering och anslag. Vi har noterat att årets protokoll

hanterats korrekt avseende detta då datum för justering och anslag framgår och anslag skett i enlighet med kommunallagen.

Vi har noterat att den skrivelse Länstrafiken skickat till nämnden avseende begäran om att få ersättning för Bussgods avvecklingskostnader inte har besvarats. Enligt skrivelsen uppskattades kostnaderna uppgå till 5,6 mkr, vilket senare justerades till 5,1 mkr. Efter handläggning av ärendet fattades beslut om att gå in med 1,7 mkr i samband med bolagets upprättande kontrollbalansräkning.

Bedömning

- Rutinen för hantering av protokoll har förbättrats. Beslutsunderlag och protokoll har i övervägande del varit tydliga, med undantag för ärendet om Bussgods avvecklingskostnader. Nämnden bör bevaka/verka för att kommunikationen med företagen utvecklas.

5.2.6 Ärendeberedning till fullmäktige

Nämnden ska på uppdrag av fullmäktige bevaka och tillvarata regionens intresse vid bolags- och föreningsstämmor i enlighet med nämndens reglemente. Enligt nämnden görs årligen två skriftliga uppföljningar av företagets verksamheter, vilka sedan överlämnas till regionstyrelsen som har uppsiktspflicht över samtliga företag.

Det är inte tydligt reglerat vilka ärendetyper som beslutas av fullmäktige respektive ansvarig nämnd. Nämnden har själva uppgett att det inte finns någon fastställd plan för hur dialogen med bolagen ska ske eller dokumenteras. Inför 2019 uppges att detta ska beaktas för att få till en mer enhetlig hantering.

I samband med uppföljningen av delårsbokslutet per augusti noterades i protokollet att det finns en osäkerhet kring Länstrafikens ekonomiska läge.

Bedömning

- Vi har inte funnit några brister avseende nämndens ärendeberedning till fullmäktige.

5.3 VIDTAGNA ÅTGÄRDER UTIFRÅN REKOMMENDATIONER 2017

Bedömning/Rekommendation	Åtgärd
Nämndens verksamhets- och uppföljningsplan följer inte styrmodellen.	Nämnden har fastställt framgångsfaktorer utifrån regionplanen. Styrmodellen följs.
Framgångsfaktorernas karaktär gör det svårt att bedöma om nämnden uppfyllt fullmäktiges mål. Följsamhet till styrmodellen ger bättre förutsättningar.	Följsamheten till styrmodellen har utvecklats jämfört med föregående år men det finns fortfarande behov av utveckling av nämndens framgångsfaktorer som till stora delar redan ingår i nämndens uppdrag.
Nämndens protokoll har inte anslagits i tid. Rekommenderades att se över rutiner för att föra och hantera protokoll.	Rutinen har förbättrats då årets protokoll justerats och anslagits i tid.

<p>Bristande kommunikation innebar att Länstrafiken i ett sent skede fick information om förutsättningarna för kapitaltäckningsgarantin.</p> <p>Vi rekommenderar att nämnden utvecklar sina rutiner för att styra och följa upp bolagets verksamhet och ekonomi samt säkerställa en tillfredställande kommunikation gentemot bolaget.</p>	<p>Nämnden och bolaget uppger att de haft löpande kommunikation under året. Förvaltningschefen har löpande informerat nämnden om bolaget vid nämndens sammanträden. Det finns dock ingen rutin om att registrera minnesanteckningar från de samrådsmöten som hållits.</p> <p>Länstrafiken har inte erhållit svar på sin begäran om ersättning för avvecklingskostnaderna för Bussgods.</p>
<p>Ingen rapportering hade skett från de samråd som förts med Jamtli, minnesanteckningar har förts men har inte registrerats.</p> <p>Vi rekommenderar att nämnden tar fram en rutin som säkerställer att information rörande stiftelsen förs vidare för att stärka nämndens kontroll och insyn samt för att vid behov fatta beslut om att lyfta ärenden av principiell beskaffenhet till regionfullmäktige.</p>	<p>Rutinen är oförändrad.</p> <p>Nytt inför 2019 är att förvaltningschef och närstöd kommer att närvara vid samråden.</p> <p>Insynsgruppen har avvecklats.</p>

Bedömning

- Nämnden har i stor utsträckning tagit hänsyn till lämnade rekommendationer.

6 KVALITETSSÄKRING

Berörda uppgiftslämnare och verksamhetsansvariga har faktagranskat revisionsrapporten.

Regionens revisionskontor har ett övergripande ansvar för att kontrollera om granskningen har en tillräcklig yrkesmässig och metodisk kvalitet samt att det finns en överensstämmelse mellan revisionsfrågorna, metoder, iakttagelser, bedömningar och framförda rekommendationer.

Projektledare svarar för kvalitetssäkring gentemot uppgiftslämnare och av de insamlade uppgifter som används i analysen. Projektledaren har det primära ansvaret för att den analys och de bedömningar och förslag som förs fram är tillräckligt underbyggda.

Ansvarig för kvalitetssäkring har det övergripande ansvaret för att kontrollera om granskningen har en tillräcklig yrkesmässig och metodisk kvalitet samt att det finns en överensstämmelse mellan revisionsfrågorna/kontrollmålen, metoder, fakta, slutsatser/bedömningar och framförda förslag.

7 ANSVARIGA FÖR GRANSKNINGENS GENOMFÖRANDE

Projektledare¹¹:

Therese Norrbelius
Kommunal yrkesrevisor

Projektledare:

Ulf Rubensson
Certifierad kommunal revisor

Kvalitetssäkring¹²:

Leif Gabrielsson
Revisionsdirektör

¹¹ Projektledare svarar för kvalitetssäkring gentemot uppgiftslämnare och av de insamlade uppgifter som används i analysen. Projektledaren har det primära ansvaret för att den analys och de bedömningar och förslag som förs fram är tillräckligt underbyggda.

¹² Ansvarig för kvalitetssäkring har det övergripande ansvaret för att kontrollera om granskningen har en tillräcklig yrkesmässig och metodisk kvalitet samt att det finns en överensstämmelse mellan revisionsfrågorna/kontrollmålen, metoder, fakta, slutsatser/bedömningar och framförda förslag.